

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.458/2018/6. szám

A Szegedi Ítéltábla az **Ügyész** felperesnek – a dr. Bagdi László ügyvéd által képviselt **alperes neve(címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen törvényes működés helyreállítása iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2018. május 2. napján kelt 10.P.20.074/2017/20. számú ítélete ellen az alperes részéről 21. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja** és kötelezi a közgyűlést, 60 napon belül a működés törvényességének helyreállítása érdekében rendezze az egyesület tagsági viszonyait.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Az alperest terhelő elsőfokú eljárási illeték összegét 18.000,- (Tizennyolcezer) forintra, az előlegezett költséget 540,- (Ötszáznegyven) forintra leszállítja.

Kötelezi a Magyar Államot, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 24.000,- (Huszonnégyezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A (...)i Törvényszéken **(X)** sorszám alatt 1993. óta nyilvántartott alperesnél folyamatos, a változásokat követő tagnyilvántartás nincs.

Az alperestől 2014. december 29-én 24 fő levélben kérte tagsági viszonya helyreállítását, mivel – véleményük szerint – annak megszűnésére nem kerülhetett volna sor. Ezt követően 2015. április 24-én újabb belépési nyilatkozatot tettek, melyet az alperes szervezete elutasított.

Az érintettek 2016. június 28-án fordultak a felpereshez az alperes törvényes működésének helyreállítása érdekében.

A felperes módosított keresetében az általa felsorolt 22 személy vonatkozásában kérte az alperest a törvényes működés, tagsági jogviszonyaik helyreállítására kötelezni a 2011. évi CLXXV. törvény (Ectv.) 11. § (3) bekezdésére utalva. Véleménye szerint a tagsági jogviszony automatikusan, a tagdíj nemfizetésére hivatkozással nem szüntethető meg.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, az érintettek újbóli tagfelvételt kértek, melyből az következik, hogy tudomásul vették tagsági viszonyuk tagdíjfizetés

elmulasztása miatti megszűnését. Előadta, tagi nyilvántartási dokumentáció a szervezetenél nem található.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy a közgyűlés a törvényes működés érdekében a rendelkező részben felsorolt 12 személy tagsági viszonyát 60 napon belül állítsa helyre és erről a választott felügyelőszervet is értesítse. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában az irányadó jogszabályok – köztük az 1959-es Ptk., az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Ectv.), továbbá a 2011. évi CLXXXI. tv. (Cnytv.) – meghatározását és felsorolását követően rámutatott, a jogvita elbírálása során az alperes belső normáiból lehetett kiindulni. Leszögezte, a tagsági jogok gyakorlásához a tagok változásokat követő nyilvántartásának rendelkezésre kell állnia, vezetése az elnökség feladata. Az alperesnél azonban követhető nyilvántartás nincs. Aktuális tagjegyzék a bíróságon sincs, mivel a jogszabály nem határozza meg a tagnyilvántartás minimális tartalmi és formai elemeit, és a Cnytv. is csak a nyilvántartásbavételi eljárásnál írja elő a tagjegyzék benyújtásának kötelezettségét. Mindezek következtében az elsőfokú bíróság a bírósági nyilvántartási iratok között fellelhető jelenléti ívek, közgyűlési jegyzőkönyvek és meghívók alapján döntött a keresettel érintett személyek tagsági viszonyának fennállásáról. A rendelkező részben felsorolt személyeken túl bizonyítékok hiányában erre nézve nem tudott ténymegállapítást tenni.

Ezt követően vizsgálta, hogy a tagsági viszonyok megszüntetésére jogszerűen került-e sor. A rPtk. 4. § (4) bekezdésére hivatkozással kiemelte, adott esetben az elvárhatóságnak az felel meg, ha a tagsági viszony automatikusan nem szűnik meg, ahhoz a fizetési kötelezettség elmulasztása önmagában nem elegendő. Mivel pedig az alperes nem bizonyította a megfelelő felhívások kiadását a befizetésre, a tagsági viszonyokat fennállónak tekintette. Ebből a szempontból nem tartotta relevánsnak, hogy a tagok éltek-e jogaikkal. Azt, hogy ismételt tagfelvételi kérelmet nyújtottak be úgy értékelte, önmagában ez nem vezethet olyan következtetésre, hogy tagsági viszonyuk megszűnését ne vitatták volna.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést elsősorban annak részbeni megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása, másodsorban hatályon kívül helyezése érdekében. Továbbra is hangsúlyozta, az érintettek nem tettek eleget tagdíjfizetési kötelezettségüknek és a szervezet munkájában nem vettek részt. Újabb tagfelvételi kérelmük igazolja, maguk is úgy tekintették, hogy tagsági viszonyuk megszűnt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében már csak 9 személy vonatkozásában vitatta az alperesi álláspontot, tekintetben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **részben alapos**.

Az egyesület személyek szabad akaratából létrejövő olyan jogi személy, amely tevékenységük koordinálásával valósítja meg a tagok közös célját. Az egyesület létét és működését a tagság jeleníti meg, az a magánszféra része. A törvény deklarálja az egyesületi tag jogait és azt, hogy a tagokat egyenlő jogok illetik meg. Elvi jellegű magatartási szabály, hogy a tag az egyesület által képviselt értékeket nem veszélyeztetheti. Ez az elvárás lojalitást követel meg az egyesület irányában. A törvény meghatározza az egyesületi tagsági viszony létrejöttének és megszűnésének eseteit is. A tagsági viszony megszűnési módjai között különbséget tesz felmondás és kizárás között. Felmondásra akkor van mód, ha a tag az alapszabályi feltételeknek nem felel meg, és emiatt az egyesület életében nem vehet részt. A tagsági viszony kizárás útján történő megszüntetése viszont szankciós jellegű, eseteit és feltételeit az alapszabályban lehet (de nem szükséges) szabályozni. Ha

az alapszabály kizárásról rendelkezik, akkor a törvényben megkívánt garanciális eljárási rendelkezéseket is tartalmaznia kell.

Az ügyészség közérdekvédelmi feladatairól szóló 3/2012. (I. 6.) LÜ utasítás 38. § (1) bekezdése értelmében **az ügyész** akkor indíthat keresetet, ha jogszabály erre kizárólagosan vagy más jogosult mellett feljogosítja.

Az ügyész az alperes törvényes működésének helyreállítása érdekében nyújtott be keresetet az akkor hatályban volt Ectv. 11. § (3) bekezdésére alapítva. Eszerint **az ügyész**nek törvényességi ellenőrzési jogkörében lehetősége van arra, hogy ha a civil szervezet működésének törvényessége másképpen nem biztosítható, keresetet terjesszen elő. A bíróság a keresetet megvizsgálja és szükség esetén hatályon kívül helyezi a szervezet bármely szervének törvénysértő határozatát (a) pont), illetve a működés törvényességének helyreállítása érdekében összehívja a döntéshozó szervet, vagy határidő tűzésével a törvényes működés helyreállítására kötelezi, és erről értesíti a civil szervezetnél választott felügyelő szervet is (b) pont). A bíróságnak tehát arra van lehetősége, hogy az egyesülési jog gyakorlásába való legkisebb beavatkozás elvét követve összehívja a civil szervezet legfőbb szervét, vagy határidő tűzésével a törvényes működés helyreállítására kötelezze.

Ezzel együtt a törvény azt is meghatározza, hogy **az ügyész** törvényességi ellenőrzési jogkörében eljárva milyen tárgyú keresettel fordulhat a bírósághoz a szervezet törvényes működésének helyreállítása érdekében.

Mindezekből az következik, **az ügyész** keresete alapján a bíróság az Ectv. 11. § (3) bekezdésében felsorolt tartalmú határozatot hozhat, a törvényben meghatározott kereteket nem lépheti túl, vagyis nem veheti át a legfőbb szerv hatáskörébe tartozó ügyekben a döntési jogkört. A szervezet működésébe kizárólag az Ectv. keretein belül, a feltétlenül szükséges mértékben és téren avatkozhat be, így a tagsági viszony visszaállítását ítélettel – erre vonatkozó konkrét intézkedéssel – sem rendelheti el. Ez már olyan mértékű bírósági beavatkozás lenne a szervezet autonómiájába, amely veszélyezteti az egyesülési jog gyakorlását. Nincs lehetőség ezért olyan tárgyú kereset benyújtására sem, mely a legfőbb szerv hatáskörébe tartozó, tartalmilag pontosan meghatározott döntés meghozatalára irányul.

Jelen esetben tény, hogy az egyesület tagnyilvántartása hiányos. Nincs azonban olyan jogszabályi előírás, amely a bíróság számára a törvényes működés biztosítása érdekében előírná az adott szervezet tényleges tagságának összeállítását, meghatározását ítéleti rendelkezés keretében, és a törvényes működés helyreállításához ez a konkrét intézkedés nem is elengedhetetlen. Éppen ez utóbbi miatt nincs erre – az ilyen fokú beavatkozásra – lehetősége a bíróságnak, ahogy a konkrét tagsági viszony megállapítására vagy visszaállítására irányuló kereset előterjesztésére **az ügyész** sem jogosult törvényességi ellenőrzési jogkörében. Az önmagában egyébként sem jelenti, igazolja a tagsági viszony fennállását, ha az érintettek tagdíjtartozásukkal összefüggésben felszólítást nem kaptak.

A kereset azonban tartalmilag magában foglalta a működés helyreállítása érdekében a tagsági viszonyok közgyűlés általi rendezésére irányuló igényt, ezért az ítéletábra – az Ectv. 11. § (3) bekezdés b) pontját alkalmazva – a legfőbb szerv határidő tűzésével a működés törvényességének helyreállítása érdekében az egyesület tagsági viszonyainak rendezésére kötelezte. Ez ebben az esetben azt jelenti, hogy a legfőbb szervnek kell döntenie az érintett tagok tagsági viszonyáról. Nem mellőzhető ennek során annak figyelembe vétele, hogy a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) nem fogadta el a tagsági jogviszonyt automatikusan megszüntető okként azt, amikor a tag a tagdíjat nem fizette meg (BH2000.274., BH2000.36., KGD2002.241.). Vagyis a tagsági viszony megszűnésének kimondását, mint jogkövetkezmény alkalmazását megelőzően szükséges figyelmeztetni a tagdíjfizetéssel elmaradt tagot a mulasztáshoz fűződő jogkövetkezményekről, csak ezt követően dönthet a szervezet a tagsági viszony megszüntetéséről, illetve állapíthatja meg annak megszűnését.

A döntéssel szemben pedig az érintett tagokat személyesen illeti meg a keresetindítás joga, mely jogvitában a bíróság a konkrét jogsérelemről dönthet, formailag és tartalmilag vizsgálva a határozatot.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A megváltozott pernyertességi arányokra figyelemmel leszállította az alperest terhelő elsőfokú eljárási illeték és előlegezett költség összegét (Pp. 81. § (1) bekezdés).

A részben eredményesen fellebbező alperesnek járó másodfokú eljárási költség viseléséről a Pp. 78. § (3) bekezdésének alkalmazásával döntött. Mértéke – a pernyertesség arányában – az alperes által lerótt fellebbezési eljárási illeték összegének fele.

Szeged, 2018. december 14.

Dr. Kiss Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Bálint Attila s.k.
táblabíró